

به منظور کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی و آلاینده‌ها در اولویت قرار گرفتند. نیروگاه‌ها نیز به عنوان یکی از اصلی‌ترین مصرف‌کنندگان گاز طبیعی در تأمین برق کشور نقش کلیدی دارند، همچنین مراکز عمومی مانند مدارس، بیمارستان‌ها، مساجد و اداره‌های دولتی تحت پوشش شبکه گاز قرار گرفته‌اند. گسترش گازرسانی به مناطق شهری و روستایی، افزون بر تأمین انرژی پاک، نقش مهمی در توسعه عدالت اجتماعی و کاهش مصرف سوخت‌های آلاینده ایفا کرده است؛ واحدهای تحت پوشش گازرسانی از ۵۱ هزار واحد در ۱۳۵۷ به ۳۲ میلیون واحد تا آذر ۱۴۰۳ رسیده که ۳۷۳ هزار و ۵۲۶ واحد آن در ۵ ماهه نخست دولت چهاردهم انجام شده است.

■ حدود ۲۹ میلیون مشترک شهری و روستایی

بدون شک استفاده از گاز در شهرها و روستاها بر کاهش مصرف سوخت فسیلی، کاهش هزینه خانوارها، حفاظت از محیط زیست و توسعه عدالت اجتماعی بسیار تأثیرگذار بوده و مشترکان شهری و روستایی گاز کشور در سال‌های اخیر به طور قابل توجهی افزایش یافته است. به طوری که از ۴۷ مشترک در ۱۳۵۷ به ۲۸ میلیون و ۸۳۶ هزار و ۶۶۹ مشترک تا آذر ۱۴۰۳ رسیده که از این تعداد ۳۶۸ هزار و ۷۴۹ مشترک در پنج ماهه نخست دولت چهاردهم انجام شده است.

■ گازرسانی ۱۲۶۴ شهر

گازرسانی به شهرهای یکی از مهمترین پروژه‌های توسعه‌ای در کشور بوده است که از دهه ۶۰ با جدیت آغاز شد. با گسترش شبکه انتقال گاز و اجرای پروژه‌های گازرسانی، تعداد شهرهای گازرسانی شده که در بهمن ۹۱،۳۵۷ شهر بود تا آذر ۱۴۰۳ به یک هزار و ۲۶۴ شهر افزایش یافته که از این تعداد گازرسانی به دو شهر در پنج ماهه دولت چهاردهم انجام شده است. شهرهای بزرگ مانند تهران، مشهد، اصفهان، شیراز، تبریز و اهواز از نخستین مناطقی بودند که به گاز طبیعی دسترسی یافتند و با توسعه شبکه گاز شهرهای کوچک‌تر نیز به تدریج گازرسانی شدند. در دهه‌های اخیر گازرسانی به شهرهای محروم و مناطق کمتر توسعه یافته در استان‌های سیستان و بلوچستان، کردستان و کرمانشاه سرعت گرفته است، به طوری که هم‌اکنون ۹۹ درصد شهرهای کشور از گاز طبیعی بهره‌مند هستند.

■ گازرسانی بیش از ۴۰ هزار روستا

گازرسانی به روستاها از مهمترین برنامه‌های توسعه‌ای ایران بوده و در دهه‌های اخیر به یکی از اولویت‌های دولت‌ها تبدیل شده است. این برنامه با هدف تأمین انرژی پاک، کاهش مصرف سوخت‌های مایع و افزایش رفاه عمومی در مناطق روستایی اجرا شده است. تنها ۲ روستا پیش از انقلاب تا بهمن ۱۳۵۷ گازرسانی شده بودند که این رقم پس از انقلاب تا آذر ۱۴۰۳ به ۴۰ هزار و ۷۵۶ روستا افزایش یافت. ۳۸۱ روستا در پنج ماهه نخست دولت چهاردهم از نعمت

گاز بهره‌مند شدند و هم‌اکنون ۸۸ درصد از روستاها به شبکه گاز طبیعی متصل شده‌اند.

■ افزایش روزانه ۳۳ میلیون مترمکعبی تولید گاز خام

تعمیرات معوق پالایشگاه‌ها و سکوها‌های گازی به منظور تولید حداکثری و پایدار باید در ۵ ماهه نخست ۱۴۰۳ انجام می‌شد، از این رو پس از استقرار دولت چهاردهم، با انجام برنامه ریزی مجدد و شناسایی گلوگاه‌های تولید، اقدام‌هایی از جمله کوتاه کردن زمان تعمیرات و افزایش تولید برخی از چاه‌ها با انجام اقدام‌های اصلاحی در دستور کار قرار گرفت و متوسط تولید گاز خام در پنج ماه شهریور تا دی به مقدار ۳۳ میلیون مترمکعب در روز نسبت به مدت مشابه پارسال افزایش یافته است، همچنین میانگین تحویل گاز طبیعی به شبکه سراسری در ماه‌های آذر و دی به ترتیب برابر با ۸۵۰ و ۸۶۳ میلیون مترمکعب در روز بوده که ۲۳ و ۳۴ میلیون مترمکعب در روز در مقایسه با مدت مشابه پارسال افزایش داشته است.

■ مصرف بیش از ۹۲ میلیارد مترمکعب گاز در بخش خانگی

تأمین گاز بخش خانگی در کشور در اولویت قرار دارد، به‌ویژه در فصول سرد سال که مصرف در بخش خانگی، تجاری و صنایع غیر عمده به طور چشمگیری افزایش می‌یابد و سهم قابل توجهی از کل مصرف گاز کشور را به خود اختصاص می‌دهد. بر اساس آمار از ابتدای ۱۴۰۳ تا دی ۹۲ میلیارد و ۲۰۰ میلیون مترمکعب به بخش خانگی، تجاری و صنایع غیر عمده اختصاص یافته که ۶۴۰۲ میلیارد مترمکعب آن در پنج ماهه دولت چهاردهم بوده است.

■ اختصاص بیش از ۶۸ میلیارد مترمکعب گاز به نیروگاه‌ها در ۱۴۰۳

نیروگاه‌ها به عنوان تولیدکنندگان اصلی برق کشور، برای تأمین خوراک به گاز طبیعی به عنوان سوخت اصلی وابسته هستند. این موضوع به دلیل دسترسی گسترده به گاز طبیعی و هزینه پایین تر آن نسبت به سایر سوخت‌ها مانند گازوئیل و نفت کوره مورد توجه قرار گرفته است. استفاده از گاز طبیعی به جای سوخت‌های مایع سبب کاهش انتشار آلاینده‌ها و سازگاری بیشتر با محیط زیست شده است. آمار بهمن ۱۳۵۷ نشان از این دارد که مصرف گاز طبیعی در نیروگاه‌ها سالانه یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب بوده است که این رقم در سال ۱۴۰۳ تا دی به ۶۸ میلیارد و ۴۰۰ میلیون مترمکعب افزایش داشته که ۳۸۰۲ میلیارد مترمکعب آن در دولت چهاردهم به‌ویژه در روزهای سرد سال اختصاص یافته است.

■ مصرف حدود ۴۶ میلیارد گاز در صنایع عمده در ۱۴۰۳

مصرف گاز طبیعی در صنایع عمده نیز یکی از

مهمترین بخش‌های مصرف گاز در کشور است. صنایع عمده شامل واحدهای صنعتی بزرگ مانند پتروشیمی‌ها، پالایشگاه‌ها، صنایع فولاد، سیمان و سایر صنایع انرژی‌بر هستند که نقش مهمی در اقتصاد کشور دارند و از آن محصولات ارزشمندی تولید می‌شود. مصرف گاز در صنایع عمده از ابتدای امسال تا دی به ۴۵ میلیارد و ۸۰۰ میلیون مترمکعب بوده است.

■ صادرات ۱۶۰۶ میلیارد مترمکعب گاز در ۱۴۰۲

در سال‌های پس از پیروزی انقلاب به منظور ارتقای جایگاه ایران در بازارهای بین‌المللی انرژی از تمام امکانات و ظرفیت‌های دیپلماسی موجود کشور برای ایجاد و توسعه زیرساخت‌های لازم برای تبادل انواع حامل‌های انرژی استفاده شده است. صادرات گاز طبیعی به ترکیه از ۲۰۰۱ آغاز و صادرات به کشور عراق نیز در قالب قرارداد بغداد (نفت شهر) از تیر ۱۳۹۶ و قرارداد بصره (شلمچه) از تیر ۱۳۹۷ عملیاتی شد؛ ایران در سال ۱۴۰۲ موفق به صادرات ۱۶ میلیارد و ۶۰۰ میلیون مترمکعب گاز و در پنج ماهه نخست دولت چهاردهم موفق به صادرات ۷ میلیارد و ۱۰۰ میلیون مترمکعب گاز شده است.

■ صدور ۸۰۰ میلیون مترمکعب گواهی صرفه‌جویی در آذر

وزارت نفت در راستای الزامات قانون برنامه هفتم پیشرفت در حوزه بهینه‌سازی و مدیریت مصرف، نسبت به صدور گواهی‌های صرفه‌جویی در بورس انرژی اقدام کرده که در آذر ۱۴۰۳، ۸۰۰ میلیون مترمکعب گواهی صرفه‌جویی برای بازپرداخت سرمایه‌گذاری طرح‌های بهینه‌سازی از جمله طرح‌های نیروگاه‌های تجدیدپذیر، مترو و ریلی و سی‌ان‌جی سوز کردن خودروها صادر شده است، همچنین ۶ هزار میلیارد تومان نیز امسال به حساب بهینه‌سازی واریز شده است.

■ توسعه ظرفیت ذخیره‌سازی گاز طبیعی

اجرای طرح‌های ذخیره‌سازی گاز به منظور ایجاد توازن در شبکه تولید و مصرف گاز طبیعی کشور و نیز افزایش پایداری و امنیت عرضه گاز به‌ویژه در دوره‌های اوج مصرف در برنامه وزارت نفت قرار گرفته است. در این زمینه هم‌اکنون ۶ طرح ذخیره‌سازی گاز طبیعی شامل سه طرح در مرحله توسعه و سه طرح در فاز اکتشاف در دست اجرا قرار دارد، همچنین شرکت ملی نفت ایران میدان‌های جدیدی را در سه دسته به‌عنوان طرح‌های آتی ذخیره‌سازی گاز طبیعی معرفی کرده است. در زمینه توسعه ظرفیت ذخیره‌سازی، آیین‌نامه اجرایی این موضوع تدوین شده و میدان‌های منتخب نیز در حال بررسی و پیگیری است. طبق یک برنامه زمانی مشخص، هدف برنامه هفتم توسعه که تولید ۱۲۰ میلیون مترمکعب گاز در دوره دو ماهه اوج مصرف از محل ذخیره‌سازی کسب می‌شود که این موضوع تقریباً نیازمند حدود ۲۰۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری است.